

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини, 2012. Цей переклад було замовлено за підтримки Трастового фонду з прав людини Ради Європи (www.coe.int/humanrightstrustfund). Переклад не є обов'язковим для Суду. Для додаткової інформації дивіться повний текст копірайту наприкінці цього документа.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Інформаційне повідомлення з юриспруденції Суду № 110

Липень 2008 р.

Chember проти Росії - 7188/03

Рішення від 3.7.2008 [Секція I]

Стаття 3

Нелюдське покарання

Надмірний рівень фізичних вправ, призначених як покарання солдату строкової служби, знаючи, що він має проблеми зі здоров'ям, і неспроможність провести ефективне розслідування: *порушення*

Факти: Під час проходження військової служби заявник, якого було звільнено від фізичних вправ і стройової підготовки через стан коліна, яке він тоді лікував, опинився у групі чоловіків, яким наказали зробити 350 присідань як покарання за погано прибрані казарми. Він знепритомнів під час вправи і був госпіталізований. Згодом у нього діагностували закрите ушкодження хребта, він був звільнений з військової служби і отримав другу групу інвалідності. Відтоді він не може добре ходити. Після цього випадку прокуратура вирішила не порушувати кримінальну справу проти чергового офіцера через відсутність доказів події злочину. Цивільний позов заявника про відшкодування шкоди був залишений без задоволення, тому що в ході кримінального провадження вина не була встановлена. Тим часом, мати заявника подала скаргу вищому військовому прокурору проти рішення не порушувати кримінальну справу, але він відмовлявся розглядати її скаргу, доки суд, який розглядав цивільну справу, не повернув документи, і відтоді заявник не отримував жодних повідомлень.

Право: Стаття 3

(а) *Щодо суті:* Хоча важкі фізичні вправи можуть бути частиною і складовою військової дисципліни, вони не повинні становити загрозу для здоров'я і добробуту призовників або ображати їхню гідність. Заявника примушували до виконання фізичних вправ, доки він не зомлів, а спричинене цим ушкодження призвело до стійкого розладу здоров'я. Хоча його командир добре знав про особливі проблеми зі здоров'ям у заявника, як і про те, що його звільнено від

фізичних вправ і стрийової підготовки, він змусив його виконувати саме ту вправу, яка спричиняла найбільше навантаження колін і хребта. Суворість покарання не може бути виправдана жодною дисциплінарною або військовою необхідністю. Тобто, було навмисно обране таке покарання, яке мало спричинити сильне фізичне страждання заявника, і яке становить нелюдське покарання.

Висновок: порушення (одноголосно).

(b) *Процесуальний аспект:* Суд визнав національне розслідування недостатнім з кількох підстав (відсутність медичного огляду, неспроможність встановити і допитати свідків, відмова опитати заявника особисто або вказати його версію подій у рішенні про відмову порушувати кримінальну справу, через що він формально не міг вважатись потерпілим і здійснювати свої процесуальні права). Заявник потрапив у замкнене коло перекладання відповідальності, коли жоден державний орган не переглядав і не виправляв недоліки слідства. Суд, який розглядав цивільну справу, не здійснив жодного незалежного розгляду, а просто обґрунтував своє рішення висновками військових органів, тоді як наглядовий військовий прокурор не відповідав на скаргу матері заявника, вважаючи, що відповідати вже не потрібно з огляду на рішення суду в цивільній справі. Отже, розслідування російськими державними органами скарг заявника щодо жорстокого поводження не було сумлінним, належним чи ефективним.

Висновок: порушення (одноголосно).

Стаття 13 – Як показує той факт, що суд, який розглядав цивільну справу, просто переписав висновок слідчого, не здійснюючи оцінку фактів, ефективність будь-якого іншого засобу, який міг би існувати, була б підірвана неефективністю кримінального слідства. Суд також зазначив, що особливою рисою російського кримінального права є те, що можливість подати цивільний позов про відшкодування шкоди залежить від підстав, на яких було закрито кримінальну справу. Рішення у випадку заявника не порушувати кримінальну справу проти його командира через відсутність події злочину остаточно позбавило його можливості просити відшкодування шляхом цивільного позову.

Висновок: порушення (одноголосно).

Стаття 41 – 10000 євро за моральну шкоду.

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини
Це резюме, підготовлене Секретаріатом, не є обов'язковим для Суду.

Посилання на [Інформаційні повідомлення з юриспруденції](#)
© Рада Європи/Європейський суд з прав людини, 2012.
Офіційними мовами Європейського суду з прав людини є англійська та французька мови. Цей переклад підготовлено на замовлення і за підтримки Цільового фонду «Права людини» Ради Європи (www.coe.int/humanrightstrustfund). Він не є зобов'язальним для Суду і Суд також не несе відповідальності за його якість. Переклад можна завантажити з електронної бази рішень (HUDOC) Європейського Суду з прав людини (<http://hudoc.echr.coe.int>) або з будь-якої іншої бази, в якій його розміщено з дозволу Суду. Копіювання тексту перекладу допускається в некомерційних цілях за умови наведення повної назви

справи, разом із вищенаведеним повідомленням про авторські права та посиланням на Цільовий фонд «Права людини». З питань, пов'язаних з наміром використати ту чи іншу частину цього перекладу в комерційних цілях, прохання звертатися за адресою publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.